

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Милена Тихомирова Николова
член на Научно жури съгласно Заповед № 195/09.10.2014, ИБЕИ, БАН за
провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор” по
научна специалност Ботаника (01.06.03)

В обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „професор” за
нуждите на секция „Флора и Флорогенезис”, отдел „Растително и гъбно разнообразие и
ресурси” на Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН участва
един кандидат д-р Светлана Темелкова Банчева.

Оценка на научно изследователската дейност

Научните интереси на д-р Банчева са в областта на таксономията, опазването,
мониторинга и вторичните метаболити на растенията. В тези направления са
постигнати значими научни и научно-приложни приноси.

В областта на таксономията са съобщени нови за науката видове от род
Centaurea, ревизирани са видове от подтриб *Centaureinae*. Получени са данни за
поленовата морфология на 4 таксона от род *Centaurea* s.l., изоензимния състав на 20
таксона от същия род, кариологични данни за 12 вида висши растения. Резултатите от
тези изследвания са важни при вземането на таксономични решения.

Представени са 34 съобщения за нови хорологични данни на висши растения.

В областта на вторичните метаболити са обобщени данни за установените
флавоноиди в подтриб *Centaureinae* на триб *Cardueae*. В резултат на подробната
литературна справка и собствени изследвания са установени 272 различни флавоноиди
от 158 вида, отнасящи се към 16 рода. Проучено е съдържанието на вторични
метаболити – летливи вещества, сесквитерпенови лактони, флавоноиди на 17 таксона
от род *Centaurea*.

Най-съществените научно-приложни приноси са в областта на опазването и
мониторинга на растенията. В този аспект са изследвани територии с висока
концентрация на таксони с консервационно значение и е определен техният
популационния статус. Проучено е разпространението и е оценено природозащитното
състояние на целеви видове растения и природни местообитания. Направени са
предложения и е изготвена цялостната документация за обявяване на защитени
местности за опазване на редки видове растения. Изготвени са планове за действие на
застрашени растителни видове с единични находища в България (9 вида).

Д-р Банчева участва в изготвянето на Червен лист на висшите растения в
България (50 вида) и Червена книга т.1. Растения (41 вида).

Особено ценни в методично отношение са изготвените методики за картиране и
методики за оценка на ПС на целеви вид/природно местообитание. Разработени са
единни методики за мониторинг и за оценка на състоянието на видовете висши
растения от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие, която
включва 200 вида растения.

Публикационна активност. Кандидатът е представил данни за 87 научни труда,
от тях в конкурса за академичната длъжност „професор” е посочил две монографии:
една в списание с импакт фактор и една в списание без импакт фактор; 11 публикации в
списания с импакт фактор; 13 публикации в списания без импакт фактор; 1 глава от
научна книга с международна редколегия; 3 доклада, публикувани в сборник трудове у

нас и в чужбина; статии за 41 вида в Червена книга на Р България. Т. 1. Растения и гъби, 1 една статия от книга.

Цитирания. Броят на цитатите – 239, от тях 108 в списания с импакт фактор доказва значимостта на научните разработки.

Участия в научни форуми. Представени са резултати на 32 международни научни форума и на 18 национални с международно участие.

Д-р Банчева е осъществила специализации в реномирани Университети и Музеи в Италия, Австрия, Унгария, Франция, Испания.

Ръководство на проекти

Впечатляващ е броят на проектите, в които кандидатът е ръководител или е на ръководна позиция - 3 проекта финансирани от външни за България източници, 7 проекта по финансови механизми на Европейския съюз, 5 финансирани от български източници, 2 проекта по ЕБР. Тези факти показват уменията на д-р Банчева да работи в екип, за добрите ѝ организаторски способности и добра комуникативност. Била е участник в над 15 научни и научно-приложни проекти.

Експертна и научно-организационна дейност

Д-р Банчева е куратор на Хербариума (SOM) на ИБ-БАН от 1999 г. и по настоящем. Ръководител е на отдел „Растително и гъбно разнообразие и ресурси” към ИБЕИ-БАН, както и член на Научния съвет на ИБ и по-късно на ИБЕИ; представител е на ИБЕИ в V-то VI-то Общо събрание на БАН.

Обучение на научни кадри

Един докторант е успешно защитил под ръководството на д-р Банчева, а в момента двама се обучават. Преподавателската дейност се допълва от проведени лекционни курсове в Университета в Палермо, Италия, упражнения в Биологически факултет, СУ „Св. Климент Охридски, ръководство на дипломант.

Профил на научно изследователската дейност

Д-р Банчева е международно признат специалист по ботаника, експерт в таксономията и еволюционните процеси в род *Centaurea*. Голяма част от проучванията върху този голям и сложен род са отразени в научни материали, които не са обекти на настоящия конкурс, но за които е заявено, че ще бъдат обобщени и коментирани в една бъдеща дисертационна тема.

Заклучение

Представените материали характеризират д-р Банчева като целенасочен изследовател с висока квалификация, със значими фундаментални и научно-приложни приноси, с много добри умения за работа в екип. Тези личностни характеристики, както и наукометричните показатели, които напълно отговарят на ЗРАСРБ и специфичните изисквания на ИБЕИ за заемане на академичната длъжност „професор”, ми дават основание да изразя **положителната** си оценка и да препоръчам на Научното жури и на Научния съвет на ИБЕИ да подкрепят кандидатурата на **д-р Светлана Темелкова Банчева** за заемане на академичната длъжност „професор” по научна специалност „Ботаника” (01.06.03).

21.11.2014 г.

/доц. д-р М. Николова/